Gemeente Meppel

Raadsvoorstel

Agendapunt	Vertrouwelijkheid	Datum vastgesteld	Registratienummer
5.4	Openbaar	25 augustus 2026	3660855

Onderwerp

Statutenwijziging in verband met Bestuurlijke Fusie Stichting Promes en Stichting VOMEO

Voorgesteld raadsbesluit

1. In te stemmen met de voorgenomen juridische fusie tussen stichting Voortgezet Onderwijs Meppel En Omstreken (VOMEO) en stichting Promes per 1 januari 2027, waarbij VOMEO optreedt als verkrijgende rechtspersoon;
2. In te stemmen met de voorliggende statuten van de gefuseerde samenwerkingsstichting zoals opgenomen in de concept-akte van statutenwijziging, onder voorbehoud van invulling van de definitieve statutaire naam;
3. Te bepalen dat de verleende instemming niet wordt beïnvloed door de nog vast te stellen naam van de stichting, zolang deze naamwijziging de inhoud van de voorliggende statuten niet wijzigt.

Inleiding en context

Stichting Promes (hierna: Promes) is een stichting met scholen voor openbaar onderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs. Deze stichting wil per 1 januari 2027 bestuurlijk fuseren met Stichting Voortgezet Onderwijs Meppel En Omstreken (hierna: VOMEO).

Onder VOMEO vallen zowel openbare scholen als bijzondere scholen (met een godsdienstig of levensbeschouwelijk karakter). Het betreft de volgende scholen:

- Christelijke Scholengemeenschap Dingstede voor Mavo, Havo en Atheneum (03XM)
- Regionale Scholengemeenschap Stad & Esch voor Lyceum, Havo, Mavo, Vbo, Lwoo (25CL) inclusief Eigen Weg en De Welkomst (Taalschool Meppel)
- Stad & Esch Praktijkschool (19TQ)

Onder Stichting Promes vallen de volgende scholen:

- Kindcentrum Commissaris Gaarlandt (04HW) (Nijeveen)
- Kindcentrum de Iekmulder (08ER) (IJhorst)
- Kindcentrum De IJsvogel (13TT) (Meppel)
- Kindcentrum Het Avontuur (13PS) (Meppel)
- De Welkomst (Taalschool Meppel - formeel onderdeel van Kindcentrum Het Avontuur) (Meppel)
- Kindcentrum Noordenveld (32EM) (Meppel)
- Kindcentrum obsSprinkels (13AA) (Meppel)
- Kindcentrum De Berkenhorst (05ZH) (Staphorst)
- Regionaal Expertise Centrum Mackay (19SK) (Meppel)
- Regionaal Expertise Centrum Reestoever (19QE) (Meppel)

Een bestuurlijke fusie betekent dat alleen de stichtingen waaronder deze scholen vallen fuseren. De scholen zelf fuseren niet en blijven zelfstandige locaties. Stichting VOMEO is de ontvangende (nieuwe) stichting en Promes de verdwijnende stichting. De nieuwe stichting zal gevestigd blijven in Meppel als een stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs (ook wel 'samenwerkingsstichting' genoemd).

Aan de gemeenteraad wordt nu gevraagd akkoord te gaan om in te stemmen met de voorgestelde juridische fusie en met de statuten van de nieuwe stichting. Dit is een wettelijke vereiste van de Wet op het primair onderwijs (Wpo), de Wet op de expertisecentra (Wec) en de Wet voortgezet onderwijs (Wvo). De gemeenteraden van Staphorst en Westerveld moeten eveneens instemming te geven met fusie en statuten. Pas daarna kan de fusie doorgang vinden.

Om de argumenten en kanttekeningen in dit raadsvoorstel goed te begrijpen, is het belangrijk eerst kennis te nemen van het verschil in bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de gemeenteraad bij een stichting voor openbaar onderwijs en een stichting voor openbaar én bijzonder onderwijs. Die informatie volgt hieronder.

Taken en verantwoordelijkheden van de gemeenteraad bij een stichting voor openbaar onderwijs

De gemeenteraad heeft de grondwettelijke taak om te voorzien in voldoende openbaar onderwijs. De gemeenteraad heeft daarom een aantal belangrijke taken als het gaat om openbaar onderwijs, die de raad niet heeft als het gaat om bijzonder onderwijs. Bijzondere scholen geven les op basis van een specifieke godsdienst of levensovertuiging. Bij de lessen op een openbare school is dit niet het geval. De wetgever legt aan de gemeenteraad als extern toezichthouder voor het openbaar onderwijs de verantwoordelijkheid op om de continuïteit en de handhaving van het specifieke karakter van het openbaar onderwijs te waarborgen. Dit karakter wordt beschreven in artikel 46 van de WPO, artikel 49 van de Wec en artikel 2.3 van de Wvo.

De gemeenteraad kan besluiten dat een of meer openbare scholen in de gemeente in stand worden gehouden door een openbare stichting. Dit is bij Promes het geval. Wanneer de stichting voor openbaar onderwijs een raad van toezicht heeft, zoals bij Promes, neemt deze raad van toezicht een deel van de taken en verantwoordelijkheden van de gemeenteraad over. Voor de gemeenteraad blijven dan de volgende taken over (artikel 48 Wpo):

1. Het besluiten over de opheffing van de openbare school, waaronder ook de opheffing van een openbare nevenvestiging;
2. Verslag krijgen van de staat van het openbaar onderwijs, waarbij aandacht wordt besteed aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs: de algemene toegankelijkheid, algemene benoembaarheid en actieve pluriformiteit;

3. Het voorzien in het bestuur van de openbare scholen als het schoolbestuur haar taken ernstig verwaarloost of functioneert in strijd met de wet;
4. Jaarlijks instemmen met de begroting en jaarrekening van de stichting;
5. De benoeming van de leden van de raad van toezicht;
6. Het instemmen met een statutenwijziging.

In bijlage 1 zijn de huidige statuten van Promes terug te vinden.

Taken en verantwoordelijkheden van de gemeenteraad bij een stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs

Promes is een stichting voor openbaar onderwijs. Bij de nieuwe stichting is dit niet het geval. De reden hiervoor is dat er behalve openbare ook bijzondere scholen onder de stichting zullen vallen. De taken en verantwoordelijkheden van de gemeenteraad bij een stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs worden beschreven in artikel 17 van de WPO, artikel 3,16, 3.17 en 3.18 van de WVO en artikel 28 van de Wec.

Taken 1, 2, en 3 zoals hierboven benoemd zijn ook bij een stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs van toepassing. Bij punt 4, 5 en 6 zijn er wel verschillen:

- Punt 4: de begroting en jaarrekening worden vastgesteld na overleg met de gemeenteraad (in plaats van instemming).
- Punt 5 vervalt: de raad van toezicht benoemt zichzelf.
- Punt 6 heeft een toevoeging. De gemeenteraad moet nog steeds instemmen met een statutenwijziging, maar mag instemming alleen onthouden indien "overheersende invloed van de overheid in het bestuur niet is verzekerd voor zover het openbaar onderwijs betreft."

Beoogd effect

Het mogelijk maken van de fusie tussen Stichting Promes en Stichting VOMEO.

Toelichting en argumenten

1.1, 2.1 Instemming met de fusie en statuten maakt de bestuurlijke fusie mogelijk

Door in te stemmen met de statuten kunnen Promes en VOMEO bestuurlijk fuseren. Zij kiezen om de volgende redenen voor een bestuurlijke fusie:

- Gedeelde visie op toekomstgericht funderend onderwijs voor 4- tot 20-jarigen;
- Onderwijskundige meerwaarde, met name door het versterken van de doorgaande leerlijn tussen primair en voortgezet onderwijs;
- Toekomstbestendig bestuur door het vergroten van strategische slagkracht en het borgen van bestuurlijke continuïteit;
- Versterking van uitvoeringskracht en ondersteuning door het reduceren van dubbele handelingen, meer ruimte voor het optimaliseren en doorontwikkelen van ondersteuning;
- Aantrekkelijkheid als werkgever vergroten door de opleidings- en ontwikkelingsvoordelen voor medewerkers door schaalvergroting;
- Marktpositie vergroten door de schaalvergroting;
- Gezonde financiële uitgangspunten van beide stichtingen

1.2 Het college heeft een positief advies gegeven over de voorgenomen fusie
Het bestuur van Promes en VOMEO heeft het college verzocht om een positief advies te geven over de voorgenomen fusie. Het advies van het college is een verplichte bijlage bij de Fusie Effect Rapportage (artikel 64b, lid 2, sub j van de Wet op het primair onderwijs). Daarmee bieden de stichtingen de fusie ter toetsing aan bij DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs). Het college kon een negatief advies (afwijzen), neutraal advies (geen mening) of positief advies geven. Op 25 augustus 2026 heeft het college besloten om een positief advies uit te brengen.

2.2 De statuten voldoen aan de wet
De statuten voldoen aan de eisen zoals gesteld in de Wet op het primair onderwijs (artikel 17), Wet voortgezet onderwijs (artikel 53c), De Wet op de expertisecentra (artikel 28) en de Wet medezeggenschap scholen (artikel 10).

Kanttekeningen en alternatieven
1.1 De gemeenteraad heeft minder invloed op de nieuwe stichting
Omdat de nieuwe stichting geen openbare stichting is, verliest de gemeenteraad de bevoegdheid om de leden van de raad van toezicht te benoemen. Ook heeft de gemeenteraad minder invloed op eventuele toekomstige statenwijzigingen. Het is mogelijk dat de gemeenteraad hierdoor minder makkelijk toezicht houdt op het openbaar onderwijs in de gemeente. Kortom, bij de nieuwe stichting zal de gemeenteraad minder mogelijkheden voor sturing hebben, maar wel dezelfde plichten ten aanzien van het aanbod en de kwaliteit van het openbaar onderwijs.

De verantwoordelijkheden en taken van de gemeenteraad die beschreven worden in de statuten passen echter bij een stichting voor openbaar en bijzonder onderwijs en voldoen aan de wet. Het is bovendien onwaarschijnlijk dat bijsturing nodig zal zijn, en wanneer er echt grote problemen zijn of drastische wijzigingen worden voorgesteld heeft de gemeenteraad hier nog steeds zeggenschap over. Tenslotte hebben de gemeenten Meppel, Staphorst en Westerveld op dit moment al te maken met deze beperktere bevoegdheden bij VOMEO sinds de fusie tussen Dingstede en Stad & Esch.

2.1 Openbaar onderwijs heeft geen expliciete positie in de Raad van Toezicht
De statuten schrijven in de Raad van Toezicht, die gaat bestaan uit 5 tot 7 leden, geen minimale of specifieke kennis van openbaar onderwijs voor. Er is bijvoorbeeld niet in de statuten opgenomen dat tenminste één of meerdere leden van de Raad van Toezicht bepaalde ervaring moeten hebben met het openbaar onderwijs, of specifiek de taak hebben om de waarborging van het openbare karakter te bewaken. Alleen de medezeggenschapsraad heeft een formeel voordrachtsrecht voor één zetel. Het is echter geen wettelijke verplichting om in de Raad van Toezicht specifieke kennis over openbaar onderwijs voor te schrijven.

2.2 In de statuten is de openbare grondslag van het gespecialiseerd onderwijs niet vastgelegd
Het gespecialiseerde onderwijs in Meppel (Mackayschool en Reestoeverschool) is openbaar onderwijs. Beide scholen vallen onder Promes. In artikel 3 lid 1 van de nieuwe statuten wordt niet vermeld dat dit openbaar onderwijs betreft. Bij de andere onderwijssoorten wordt wel vermeld dat dit onderwijs op openbare of christelijke (bijzondere) grondslag is. Dit betekent dat de statuten de mogelijkheid openhouden om de grondslag van het gespecialiseerde onderwijs op enige moment een bijzonder karakter te geven zonder dat dit om een statutenwijziging vraagt. Aangezien de gemeenteraad een verantwoordelijkheid draagt voor het openbaar onderwijs, is dit een aandachtspunt.

Dit aandachtspunt is voorgelegd aan de stichtingen. Zij gaven aan dat er geen enkele aanleiding is om het gespecialiseerde onderwijs op enig moment een christelijke of andere bijzondere grondslag te geven.

3.1, 2.3 De nieuwe stichting heeft nog geen naam
De statuten zijn zonder stichtingsnaam incompleet. Promes en VOMEO vragen de gemeenteraad om alvast in te stemmen met de statuten. Het is onwaarschijnlijk dat de naam een verschil maakt in het oordeel van de gemeenteraad. Daarom verzoeken wij de gemeenteraad in te stemmen met de statuten en de naam zolang deze geen invloed heeft op de inhoud van de statuten.

Financiële middelen en effecten
De bestuurlijke fusie heeft geen directe financiële gevolgen voor de gemeente Meppel.

Integrale afstemming
Juridisch advies
Communicatie

Communicatie en participatie
Na instemming van de gemeenteraden van Meppel, Westerveld en Staphorst kunnen Promes en VOMEO bestuurlijk fuseren.

Uitvoering / vervolgproces
Promes en VOMEO zijn voornemens om per 1 januari 2027 bestuurlijk te fuseren.

Bijlagen

1. Huidige statuten Stichting Promes
2. Huidige statuten Stichting VOMEO
3. Aanbiedingsbrief raad met nieuwe statuten van de toekomstige stichting
4. Raadsbesluit
5. Fusie Effect Rapportage

Achterliggende stukken

N.v.t.

Burgemeester en wethouders,

de secretaris, de burgemeester,

A.J. Kastelein A. Maathuis